

TALIJANSKA SREDNJA ŠKOLA DANTE ALIGHIERI PULA
SCUOLA MEDIA SUPERIORE ITALIANA DANTE ALIGHIERI POLA

S. Santorio 3, 52101 Pula-Pola (Croatia) • OIB: 86195376444

Tel.: 00385 52 385090, 385091, 385092

E-mail: dante@ss-dante-pula.skole.hr

<https://smsida.hr/>

PROTOKOL
O POSTUPANJU ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA
TSŠ-S.M.S.I. DANTE ALIGHIERI PULA POLA

veljača 2023.

Na temelju članaka 70. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 5/12., 16/12., 86/12., 94/13., 152/14., 7/17., 68/18., 98/19., 64/20. i 151/22.) te članka 28. Statuta TSŠ-S.M.S.I. Dante Alighieri Pula Pola, a u suradnji s Nastavničkim vijećem, Vijećem roditelja i Vijećem učenika, Školski odbor TSŠ-S.M.S.I. Dante Alighieri Pula Pola, na sjednici održanoj 7. veljače 2023. godine donosi:

PROTOKOL

O POSTUPANJU ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA

TSŠ-S.M.S.I. DANTE ALIGHIERI PULA POLA

I. UVOD

Protokol o postupanju u slučaju nasilja u školi odnosi se na prevenciju mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika, kao i svih zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Obveza zaštite prava učenika propisana je *Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj, Zakonom o zaštiti nasilja u obitelji, Pravilnikom o načinu postupanja odgojnoobrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2013), Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Vlada RH, 2004), Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece (Vlada RH, 2014), Protokolom o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2015), Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Vlada RH, 2018), Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (Vlada RH, 2019), Akcijskim planom za prevenciju nasilja u školama za razdoblje od 2020. do 2024. godine (Vlada RH, 2020) te drugim podzakonskim aktima Škole.*

U svrhu prevencije svih oblika nasilničkog ponašanja i prepoznavanja nasilja nad učenicima, TSŠ-S.M.S.I. Dante Alighieri Pula Pola (u daljnjem tekstu: Škola) treba uspostaviti učinkovite odgojne strategije vezane uz vrijednosti empatije, tolerancije i prihvaćanja različitosti. Škola treba neprestano educirati nastavnike, roditelje, učenike te stručne suradnike, sudjelovanjem u različitim radionicama, seminarima, projektima i programima.

Protokol utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine te korake postupanja sudionika unutar odgojno-obrazovne ustanove u slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom nasilju (bilo koje vrste) nad učenikom, odnosno propisuje što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, nastavnik, učenik, drugi djelatnik škole ili roditelj/skrbnik djeteta.

Koordinator protokola o postupanju škole u kriznim situacijama je stručni suradnik: pedagog.

II. OPĆE PRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

1. VRSTE NASILJA

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- Namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog učenika nastupila tjelesna povreda.
- Psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog ili više učenika. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje pojedinca iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije pojedinca od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novca, uništavanje ili oštećivanje učenikovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili dovođenje učenika u podređeni položaj na drugi način, kao i sva druga ponašanja počinjena od učenika i mlade osobe (unutar kojih i seksualno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom učeniku namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.
- Elektroničko nasilje koje se definira kao svaka zlonamjerna i ponavljana uporaba informacijskih i komunikacijskih tehnologija kako bi se nekome nanijela šteta, odnosno kako bi se najčešće neki učenik ponizio, zadirkivao, prijetilo mu se ili ga se zlostavljalo na neki drugi način. Ono može uključivati slanje anonimnih poruka mržnje, poticanje grupne mržnje, nasilne napade na privatnost (otkrivanje osobnih informacija o drugima, „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese i poruke), kreiranje internetskih stranica (blogova, grupa) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun vršnjaka, uhođenje, vrijeđanje, nesavjestan pristup štetnim sadržajima, širenje nasilnih i uvredljivih komentara, izlaganje dobi neprimjerenim sadržajima i seksualno namamljivanje. Oblici elektroničkog nasilja su: - izravan napad (obraćanje uznemirujućim porukama, krađa ili promjena lozinki, krađa ili promjena nadimaka, objava privatnih podataka ili neistina, slanje uznemirujućih slika, postavljanje internetske ankete o žrtvi, slanje virusa, poticanje grupne mržnje, napadi na privatnost, uznemiravanje, uhođenje, vrijeđanje, nesavjestan pristup štetnim sadržajima te širenje nasilnih i uvredljivih komentara) - grubo online sukobljavanje (kratkotrajna rasprava između dvije ili više osoba koju karakterizira ljut, eksplicitan i vulgaran govor, uvrede a ponekad i prijetnje; počinitelj nasilja ima za cilj izazvati bijes, tugu i/ili poniženje kroz namjerno izazivanje sukoba) - uznemiravanje (opetovano slanje okrutnih, uvredljivih, neprijateljskih i provokativnih poruka pojedincu ili grupi; najčešće se događa putem privatnih poruka, a cilj počinitelja nasilja je prijetećim radnjama dovesti drugu osobu u ponižavajući i/ili podređeni

položaj) - ogovaranje i klevetanje (izmišljanje informacija o žrtvi s ciljem povrede osobe te njihovo elektroničko slanje i dijeljenje; uključuje stavljanje slike lica osobe na nepoznato golo tijelo i dijeljenje te slike; cilj ovih radnji je nanošenje štete žrtvinoj reputaciji ili uništavanje odnosa s drugim osobama) - lažno predstavljanje (uzimanje tuđeg identiteta i slanje poruka i drugih sadržaja u tuđe ime) - iznuđivanje i širenje povjerljivih informacija (javno objavljivanje podataka koje je žrtva poslala počinitelju nasilja u povjerenju; počinitelj nasilja može izmanipulirati žrtvu da napiše nešto privatno što onda počinitelj nasilja javno objavljuje ili šalje dalje bez dopuštenja) - socijalno isključivanje (događa se jednako na Internetu kao i u offline svijetu; žrtve ne mogu ući u određene chat sobe ili ih se ne uključuje u grupne poruke) - prijetnje i uhođenje (opetovano slanje prijetećih poruka te neprestani pokušaji uspostavljanja i nastavljanja neželjenog kontakta zbog kojih se žrtva počinje bojati za vlastitu sigurnost i dobrobit; posebno je izraženo prilikom komunikacije s nepoznatim osobama te u slučajevima seksualnog nasilja putem Interneta) - video-snimanje (snimanje ili fotografiranje u situacijama koje su za učenike ponižavajuće ili neugodne; izazivanje i snimanje tučnjave ili drugih nasilnih sadržaja te njihovo širenje) - izmjena fotografija (izmjena osobnih fotografija bez dozvole i objava na Internetu) - elektroničko seksualno nasilje (uključuje slanje i dijeljenje sadržaja seksualne prirode koji služe za seksualno uznemiravanje druge osobe i zadovoljenje vlastitih seksualnih potreba, objavljivanje i/ili prosljeđivanje intimnih slika i snimki bez pristanka osobe, širenje glasina koje se odnose na seksualni život žrtve).

- Seksualno zlostavljanje podrazumijeva bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni kontakt, dodir i seksualni komentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv učenika i njegove seksualnosti, a koji može počinuti druga osoba bez obzira na odnos sa žrtvom ili situaciju u kojoj se nalaze. Karakterizira ga upotreba sile, prijetnje ili ucjene za ugrožavanje dobrobiti i/ili života same žrtve ili njoj bliskih osoba, prijevare da bi se dobio učenikov pristanak, spolni kontakt na koji učenik nije sposoban pristati zbog odnosa snaga ili zbog vrste odnosa koji ima s tom odraslom osobom.

2. RAZLIKA IZMEĐU VRŠNJAČKOG NASILJA I VRŠNJAČKOG SUKOB

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od običnog sukoba vršnjaka. Obični sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja: - nema elemenata navedenih za nasilništvo: ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete, nema nesrazmjera moći, nema težih posljedica za učenike u sukobu - učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu - mogu dati razloge zašto su u sukobu - ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog - slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe - mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

III. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NEPRIMJERENOG PONAŠANJA U ŠKOLI

1. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU UČENICIMA

U svim slučajevima nasilja među učenicima koji su definirani navedenim čimbenicima, a koji se dogode u Školi i u blizini Škole, Škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju

u slučaju nasilja među djecom i mladima koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 2004. godine.

U slučaju nasilja među učenicima u Školi svi djelatnici Škole dužni su:

- odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
- pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
- obavijestiti o događaju ravnatelja Škole, stručnog suradnika pedagoga i razrednika

Stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja je stručni suradnik pedagog. U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među učenicima stručni suradnik pedagog i ravnatelj dužni su:

- 1) odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema učeniku, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika Škole ili po potrebi pozvati djelatnike policije;
- 2) ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju učenika, prepratiti ili osigurati pratnju učenika od strane stručne osobe liječniku te sačekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja/skrbnika;
- 3) odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti roditelje/skrbnike te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje su do tad doznali i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
- 4) po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s učenikom koji je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće – ovi razgovori s učenikom obavljaju se uvijek u nazočnosti nekog od stručnih djelatnika Škole, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući učenikovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;
- 5) roditeljima/skrbnicima učenika koji je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći učeniku u Školi i izvan nje, a s ciljem potpore i osnaživanja učenika te prorade traumatskog doživljaja;
- 6) obaviti razgovor s drugim učenicima ili odraslim osobama koje imaju spoznaju o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;
- 7) ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod drugih učenika koji su svjedočili nasilju, savjetovati se s Timom za psihološke krizne intervencije u sustavu odgoja i obrazovanja radi pomoći učenicima svjedocima nasilja;
- 8) što žurnije obaviti razgovor s učenikom koji je počinio nasilje, ukazati mu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je učenik žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive

radnje izvijestiti policiju, a Škola će poduzeti sve mjere za pomirenje učenika i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u Školi;

9) pozvati roditelje/skrbnike učenika koji je počinio nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja učenika te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar Škole ili izvan nje (centar za socijalnu skrb, obiteljska savjetovališta, nevladine organizacije i slično) i izvijestiti ih o obvezi Škole da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Upravnom odjelu za obrazovanje sport i tehničku kulturu Istarske županije te nadležnoj policijskog postaji;

10) o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sastaviti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

U slučaju običnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik Škole dužan je:

- odmah prekinuti sukob među učenicima;
- obavijestiti o sukobu razrednika, stručnog suradnika pedagoga i ravnatelja Škole;
- razrednik, pedagog i ravnatelj dužni su obaviti individualne razgovore sa sukobljenim učenicima;
- predložiti učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće „pobijediti“
- u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima, razrednik i stručni suradnik pedagog će pozvati roditelje u Školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;
- prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili psihološka pomoć) u Školi ili izvan Škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima;
- ukoliko učenik učestalo krši pravila i ne poštuje dogovore, Škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera;
- u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja/skrbnika, Škola će postupiti po točki 2. Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Vlada RH, 2004).

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENIKU OD STRANE ODRASLE OSOBE (NASTAVNICI, DRUGI DJELATNICI ŠKOLE, RODITELJI, NEPOZNATA OSOBA) U ŠKOLI

U slučaju da je učenik doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane odrasle osobe (nastavnika, djelatnika Škole, roditelja ili nepoznate osobe) djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini obvezni su:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema učeniku i bez odlaganja obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika pedagoga i razrednika učenika;
- stručni suradnik pedagog će razgovarati s učenikom s ciljem normalizacije njegovih osjećaja i moguće traumatizacije te sprečavanja mogućih negativnih dugoročnih posljedica tog događaja na njegovo mentalno zdravlje, a odmah potom obavijestiti roditelja o događaju i po potrebi ga pozvati na razgovor u Školu te usmjeriti na dobivanje stručne podrške u Školi ili izvan nje;
- provjeriti postoje li kod učenika ozljede ili sumnja na iste te u tom slučaju usmjeriti roditelje na liječnički pregled, a ukoliko je roditelj iz opravdanog razloga spriječen u tom trenutku doći po učenika, na liječnički pregled odlazi u pratnji dežurnog nastavnika koji je s učenikom sve dok po njega ne dođe roditelj;
- ravnatelj i stručni suradnik: pedagog će odmah nakon zbrinjavanja učenika obaviti razgovor s odraslom osobom i zatražiti njegovo pisano očitovanje o događaju, upozoriti na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te je informirati o obavezi Škole da slučaj prijavi nadležnim institucijama (Centar za socijalnu skrb, Upravni odjel za obrazovanje sport i tehničku kulturu Istarske županije, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te policija)

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM I NEOVLAŠTENOG ULASKA U ŠKOLU

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (djelatnik Škole, roditelj/skrbnik učenika ili treće osobe koja se nalazi u prostoru Škole) prema drugoj odrasloj osobi ili saznanja da odrasla osoba unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost drugih osoba i školske imovine, djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini će:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje
- o tome hitno obavijestiti ravnatelja Škole i stručnog suradnika pedagoga koji će pozvati policiju;
- svemu izvijestiti Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, nadležnu policijsku postaju i nadležni centar za socijalnu skrb u slučaju da je jedna od uključenih osoba roditelj/skrbnik učenika.

U slučaju neovlaštenog ulaska drugih osoba u Školu (dolazak bez prethodne najave predmetnom nastavniku, stručnom suradniku pedagogu, ravnatelju Škole ili dežurnom nastavniku), djelatnici Škole koji su prisutni ili se nalaze u blizini će:

- upozoriti osobu na neovlašten ulazak u Školu i na obvezu prethodne najave dolaska te će se od osobe zatražiti da napusti prostor Škole;
- tome hitno obavijestiti ravnatelja Škole i stručnog suradnika pedagoga koji će po potrebi pozvati policiju i/ili ju o tome obavijestiti pisanim dopisom.

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA UČENIKA PREMA DJELATNIKU ŠKOLE

U slučaju da je djelatnik Škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika Škole, on treba o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika pedagoga koji će:

- razgovarati s učenicom u prisutnosti razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- odmah obavijestiti roditelje/skrbnike učenika, upozoriti ih na neprihvatljivost takvog ponašanja te savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške;
- prema učeniku poduzeti određene pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o izricanju pedagoških mjera;
- svemu izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te nadležnu policijsku postaju;
- u slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru Škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj i stručni suradnik pedagog su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima;
- uključiti učenika u savjetodavni rad sa stručnim suradnikom pedagogom ili u dogovoru s roditeljima u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške.

IV. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE O NASILJU ILI ZANEMARIVANJU U OBITELJI UČENIKA

1. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ZANEMARIVANJA UČENIKA

Sukladno članku 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Sabor RH, NN 64/20), Obiteljskom zakonu (NN 103/15, 98/19), članku 14. Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama (NN 82/19), članku 4. Pravilnika o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (NN 94/15, 3/17), cilj postupanja Škole je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja zanemarivanja učenika od strane roditelja.

Obveze roditelja su:

- brinuti o redovitom obveznom školovanju učenika;
- redovito se odazivati sastancima koji su u vezi s odgojem i obrazovanjem učenika, odnosno redovito dolaziti na roditeljske sastanke i individualne informativne razgovore s razrednikom;

- pravovremeno obavijestiti razrednika o razlogu izostanka učenika najkasnije drugi dan nakon izostanka;
- opravdavati izostanak učenika, osobno ili pisanim putem (ispričnicom roditelja ili skrbnika, odnosno liječničkom potvrdom ili potvrdom nadležne institucije, ustanove ili druge nadležne fizičke ili pravne osobe, uključujući i e-potvrdu o narudžbi na pregled u zdravstvenoj ustanovi), najkasnije drugi dan od dolaska učenika u Školu.

S obzirom na poslove razrednika koji su uređeni Zakonom o odgoju i obrazovanju te Statutom Škole, razrednik kroz komunikaciju s roditeljima prati redovitost ostvarivanja obveza roditelja. Ako roditelj zanemaruje svoje obveze, Škola mu je dužna uputiti pisani poziv za razgovor s razrednikom i stručnim suradnikom Škole. Ako roditelj učestalo zanemaruje navedene obveze, razrednik je dužan o tome obavijestiti stručnog suradnika pedagoga koji će o neispunjavanju roditeljskih obveza obavijestiti ravnatelja Škole i nadležni centar za socijalnu skrb, a koji je dužan povratno izvijestiti Školu o poduzetim mjerama.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI

U slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom nasilju bilo koje vrste nad učenikom, odnosno o svjedočenju učenika o nasilju u obitelji, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti razrednika, ravnatelja i stručnog suradnika pedagoga Škole koji će:

- obaviti razgovor s učenikom i upoznati ga s postupanjem;
- pozvati učenikove roditelje/skrbnike odmah na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje djelatnici Škole posjeduju, upozoriti ih na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi Škole da slučaj prijavi nadležnom Centru za socijalnu skrb, policiji, Upravnom odjelu za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije te liječnici školske medicine radi poduzimanja mjera za zaštitu učenika;
- kroz razgovor pružiti pomoć učeniku u skladu sa svojim kompetencijama, po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite;
- nadležnim tijelima i ustanovama dati sve relevantne informacije o saznanju ili sumnji na nasilje u obitelji, ponašanju učenika u školi, suradnji roditelja/skrbnika sa Školom;
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

V. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAVANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Vlada RH, 2018), cilj postupanja Škole je skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se na pojavu seksualnog nasilja koje doživljavaju maloljetne osobe te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja. U slučaju kada je seksualno nasilje sastavni dio obiteljskog nasilja, Škola postupa po Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljskom zakonu, Kaznenom zakonu, Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne

novine«, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 7/17), Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima te Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja. 14 Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja razlikuje seksualno uznemiravanje od seksualnog nasilja.

Seksualno uznemiravanje podrazumijeva svako neželjeno verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje seksualne naravi, koje ima za cilj ili predstavlja povredu osobnog dostojanstva, a posebice ako stvara neugodno, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje (Zakon o ravnopravnosti spolova, Hrvatski sabor, 2017). Seksualno nasilje podrazumijeva bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni seksualni komentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv osobe i njezine seksualnosti, a koji može počinuti druga osoba bez obzira na odnos sa žrtvom ili situaciju u kojoj se nalaze. Karakterizira ga upotreba sile, prijetnje ili ucjene za ugrožavanje dobrobiti i/ili života same žrtve ili njoj bliskih osoba (World Health Organization, 2002).

U slučaju saznanja ili sumnje o počinjenom seksualnom nasilju i/ili seksualnom uznemiravanju učenika, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika pedagoga Škole koji će:

- razgovarati s učenikom u sigurnom okruženju, imajući na umu zaštitu prava osobe – stručni suradnik pedagog koji razgovara s učenikom ne ispituje učenika kako bi se utvrdile sve činjenice i okolnosti samoga djela, već na smiren način sluša učenika i to tako da ga ne prisiljava na detaljni opis djela, već mu dopušta da samostalno opiše situaciju, na način i u opsegu kako to sam želi, a o svemu vodi zapisnik koji je dužan dati na uvid sudu, Državnom odvjetništvu RH ili policiji;
- žurno i bez odgode prijaviti sumnju ili saznanja o seksualnom nasilju nadležnoj policijskoj postaji ili Državnom odvjetništvu RH, nadležnom centru za socijalnu skrb, Upravnom odjeu za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, pravobraniteljici za djecu i liječnici školske medicine radi poduzimanja mjera za zaštitu učenika;
- žurno obavijestiti roditelje/skrbnike o događaju i po potrebi ih pozvati na razgovor u Školu te usmjeriti na dobivanje stručne podrške u Školi ili izvan nje;
- upoznati učenika i roditelje s daljnjim postupanjem Škole. Škola postupa po navedenom Protokolu ukoliko je počinitelj seksualnog uznemiravanja i/ili seksualnog nasilja nad učenikom djelatnik Škole ili član njegove obitelji. U slučaju da je počinitelj drugi učenik ili više njih, Škola će ih uputiti u uključivanje u odgovarajuće specijalizirane organizacije za pružanje potrebne skrbi. Škola će o događaju obavijestiti roditelje svih uključenih učenika i nadležni centar za socijalnu skrb.

VI. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE NA SUICIDALNE SKLONOSTI I POVEZANA RIZIČNA PONAŠANJA

Nasilje prema samom sebi može se manifestirati kao:

1. Samoozljeđivanje (vlastitim ponašanjem uzrokovana bol i ozljeda pri čemu osoba nije namjeravala dovesti do vlastite smrti, može rezultirati lakšim i težim ozljedama)
2. Planiranje ili razmišljanje o suicidu (mogu se kretati od razrađivanja ozbiljnih planova do nesistematiziranih misli)
3. Pokušaj suicida (vlastito destruktivno ponašanje bez smrtnog ishoda, ali s dokazom o posrednoj ili neposrednoj želji i namjeri da se skonča vlastiti život)
4. Suicid (vlastito destruktivno ponašanje sa smrtnim ishodom)

1. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA

U slučaju samoozljeđivanja učenika, djelatnik Škole koji primijeti znakove samoozljeđivanja (rezove, rane, ožiljke) ili dobije informaciju o postojanju samoozljeđivanja kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručnog suradnika pedagoga i ravnatelja Škole koji će:

- obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji se samoozljeđuje i pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama, po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite;
- žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o samoozljeđivanju i uputiti ih na pregled liječnici školske medicine te na obvezu naručivanja na pregled u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške;
- u roku od 7 do 10 dana od razgovora u Školi, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti Školu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom;
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDALNIH MISLI, NAMJERA, POKUŠAJA SUICIDA ILI SUMNJE NA SUICID

Djelatnik Škole koji primijeti rizična ponašanja učenika koja mogu biti povezana sa suicidom ili dobije informaciju o postojanju istih kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručnog suradnika pedagoga, razrednika i ravnatelja Škole.

Djelatnik Škole reagira na svako učenikovo izražavanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja koje može izraziti verbalno (kao izoliranu izjavu ili razgovor), pisano (u školskim zadaćama, na vlastitim društvenim mrežama) ili kreativno (kroz crtež ili drugu likovnu aktivnost). Djelatnik Škole u tim situacijama ne procjenjuje o ozbiljnosti i istinitosti učenikovih

namjera, već o tome odmah obavještava stručnog suradnika pedagoga, razrednika i ravnatelja koji će:

- obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji je na neki način izrazio postojanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja, a u kojem neće nastojati procijeniti istinitost i ozbiljnost istoga;
- učenika upoznati s obvezom informiranja roditelja i nadležnih institucija s obzirom na težinu njegove izjave, čak i u slučaju učenikovog mogućeg ublažavanja iste izjave ili objašnjavanja u kontekstu šale, kolokvijalnog izražavanja ili komunikacijskog stila;
- žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o informacijama koje su dobili od učenika i/ili djelatnika Škole te ih savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške;
- svemu obavijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, policijsku postaju, Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije, Ministarstvo znanosti i obrazovanja i liječnicu školske medicine;
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUICIDA

U slučaju saznanja o počinjenom suicidu učenika Škole, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja i stručnog suradnika pedagoga Škole. Ravnatelj i stručni suradnik pedagog utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom te u tu svrhu aktiviraju Tim za psihološke krizne intervencije i dostavljaju osnovne podatke o kriznom događaju:

- a) Što se dogodilo?
- b) Kada se dogodilo?
- c) Gdje se dogodilo?
- d) Broj ljudi uključenih u događaj?
- e) Tko je bio izravno i neizravno uključen u događaj?
- f) U kakvom su stanju, kako reagiraju, gdje se nalaze ti ljudi?
- g) Je li neka od hitnih službi već intervenirala (policija, hitna medicinska pomoć)?
- h) Je li u ustanovi već nešto učinjeno radi ublažavanja psiholoških posljedica događaja?

Ravnatelj Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanje krizne intervencije Ministarstvu znanosti i obrazovanja na e-poštu: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona: 01 4594 461 (Uprava za standard, strategije i posebne programe).

Prije dolaska Tima za psihološke krizne intervencije, stručni suradnik pedagog i ravnatelj ulazi u razred učenika koji je počinio suicid te potiče komunikaciju o kriznom događaju i njegovim

posljedicama na psihičko stanje svih učenika u razredu. Stručni suradnik pedagog individualno ili grupno razgovara sa svim učenicima kod kojih se primijeti izostanak socio-emocionalnih vještina za nošenje s nesretnim događajem.

VII. EVIDENCIJA ŠKOLE O NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi evidenciju o svim navedenim vrstama nasilja u obliku službenih bilješki ravnatelja i stručnog suradnika pedagoga o provedenim razgovorima sa svim dionicima događaja, a uz njih prilaže i sve dopise poslone nadležnim institucijama koje obavještava na sljedeći način:

1. U slučaju nasilja među učenicima, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem web aplikacije i pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke pošte i pošte).
2. U slučaju nasilja djelatnika Škole prema učeniku, Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem web obrasca i pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke pošte i pošte).
3. U slučaju nasilja odrasle osobe nad odraslom osobom, Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem web obrasca i pošte) i po potrebi nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte). U slučaju neovlaštenog ulaska u Školu, Škola po potrebi obavještava nadležnu policijsku postaju (telefonskim putem i putem elektroničke pošte).
4. U slučaju nasilja učenika prema djelatniku Škole, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem web obrasca i pošte) i liječnicu školske medicine (putem pošte).
5. U slučaju zanemarivanja učenika, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem pošte) i liječnicu školske medicine (putem pošte).
6. U slučaju nasilja u obitelji učenika, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem elektroničke pošte i pošte) i liječnicu školske medicine (putem pošte).
7. U slučaju seksualnog nasilja i/ili seksualnog uznemiravanja, Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte) ili Državno odvjetništvo RH (putem elektroničke pošte i pošte), Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem web obrasca i pošte), nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), pravobraniteljicu za djecu (putem elektroničke pošte i pošte) i liječnicu školske medicine (putem pošte).

8. U slučaju samoozljeđivanja učenika, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem pošte) i liječnicu školske medicine (putem pošte).

9. U slučaju postojanja suicidalnih misli, namjera i/ili pokušaja suicida kod učenika, Škola obavještava nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem elektroničke pošte i pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke pošte i pošte).

10. U slučaju suicida, Škola obavještava, Ministarstvo znanosti i obrazovanja (putem elektroničke pošte i pošte), Tim za psihološke krizne intervencije (putem elektroničke pošte krizne-intervencije@mzo.hr ili telefonskim putem na broj 01/4594-461), nadležni centar za socijalnu skrb (putem elektroničke pošte i pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte i pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke pošte i pošte).

* Iznimno, u slučaju bilo koje vrste seksualnog zlostavljanja i u slučaju drugih vrsta nasilja koje rezultiraju ozbiljnijim posljedicama po tjelesno i mentalno zdravlje dionika nasilnog događaja, Škola obavještava i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (putem elektroničke pošte i pošte).

Škola vodi i posebnu evidenciju o nasilju u školi u obliku obrasca (Prilog 1) koji je sastavni dio Protokola. Obrazac evidencije sadrži:

1. Mjesto događaja
2. Vrijeme/datum događaja
3. Vrstu događaja
4. Sudionike događaja
5. Posljedice događaja
6. Poduzete mjere

Obrazac popunjava stručni suradnik: pedagog. Ispunjeni obrazac predaje ravnatelju, te je on sastavni dio službenog izvještaja Škole o događaju.

Ovaj Protokol stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na oglasnim mjestima Škole.

KLASA:007-02/23-02/02
URBROJ:2168-18-23-1
U Puli, 7. veljače 2023.

PREDSJEDNIK ŠKOLSKOG ODBORA

Teo Banko, prof.

RAVNATELJICA

doc. dr. sc. Debora Radolović

